

Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik
Folketinget, Christiansborg
1240 København K

AMNESTY INTERNATIONAL
DANSK AFDELING

Gammeltorv 8, 5. sal
1457 København K

T: 3345 6565
F: 3345 6566

www.amnesty.dk
amnesty@amnesty.dk

2. juli 2015

Ang. den fattigdomsskabende effekt af reducerede ydelser til flygtninge i Danmark

Til medlemmerne af Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik

Amnesty International har med interesse læst integrationsminister Inger Støjbergs offentliggørelse af regeringens aftale med Dansk Folkeparti, Det konservative Folkeparti og Liberal Alliance om indførelse af den såkaldte Integrationsydelse.

Der er reelt tale om genindførelse af "Starthjælpen", som VK-regeringen indførte i 2002 i samarbejde med Dansk Folkeparti. Kort sagt skal flygtninge (og danske statsborgere, som ikke har opholdt sig i Danmark i syv ud af de seneste otte år), ikke være berettiget til kontanthjælp, men kun til Integrationsydelsen, som udgør 50-60 % af en normal kontanthjælp.

Det fremgik af ministerens præsentation, at Integrationsydelsen har to formål: 1) At gøre det mindre attraktivt for mennesker på flugt at søge om asyl i Danmark, og 2) At skabe en større tilskyndelse for flygtninge til at søge arbejde og integrere sig i det danske samfund.

Om den afskrækkende effekt af reducerede ydelser

1) I forhold til at afskrække asylansøgere fra at søge asyl i Danmark viser erfaringerne fra Starthjælpen, at det er tvivlsomt, om der er nogen reel, varig effekt af de reducerede ydelser. Ser man på antallet af asylansøgere i Danmark i årene efter indførelsen af Starthjælpen i 2002, fulgte antallet af asylansøgere i Danmark stort set udviklingen i resten af Europa. Antallet af asylansøgere faldt og steg i takt med udviklingen i resten af Europa. Det fald, som sås i perioden 2002-2008, svarede til udviklingen i resten af Europa. Der var endog enkelte år (efter Starthjælpen), hvor antallet faldt generelt i Europa, mens det steg i Danmark – trods Starthjælpen. Med andre ord er der ikke nogen dokumenteret afskrækkende effekt af de reducerede ydelser.

Om den integrerende effekt af reducerede ydelser – beskæftigelse og fattigdom

2) I forhold til at skabe større tilskyndelse for flygtninge til at integrere sig, finde arbejde og blive selvforsørgende viser erfaringerne fra Starthjælpen, at der ses en forøgende effekt på beskæftigelsen blandt flygtninge på Starthjælp i forhold til mennesker på kontanthjælp. Rockwool Fondens Forskningsenhed, som regeringen ofte har støttet sig til, nåede således i en undersøgelse af to grupper flygtninge (en gruppe på starthjælp hhv. en

gruppe på almindelig kontanthjælp) frem til, at der var en forskel på 9 procent flere i beskæftigelse i Startshjælpsgruppen sammenlignet med gruppen på kontanthjælp (efter fire års ophold i landet; se Rockwool-rapporten *Starthjælpens betydning for flygtninges levevilkår og beskæftigelse*, juni 2009, kapitel 8).

Samtidig nåede Rockwool Fondens rapport frem til nogle markante konklusioner om starthjælpens fattigdomsskabende effekt (se nedenfor).

Introduktionsydelsen - 1998

Det har været forsøgt flere gange at give flygtninge mindre at leve for end andre på overførselsindkomst. I 1998 indførte den socialdemokratisk ledede regering ved indenrigsminister Thorkild Simonsen den såkaldte Introduktionsydelse, som også var en væsentligt reduceret ydelse. Allerede året efter fjernede man ydelsen igen, da adskillige kommuner kritiserede ydelsen og fortalte, at man brugte megen tid på ekstra sagsbehandling og på enkelttydelser til flygtninge, som ikke kunne få den daglige økonomi til at hænge sammen og købe daglige fornødenheder som f.eks. vinterfodtøj til børnene. Særligt manglen på billige boliger, som kunne betales på en Introduktionsydelse, blev påtalt. Kommunerne berettede også, at mange flygtningefamilier måtte opgive at sende deres børn med på lejrskole eller deltage i fritidsaktiviteter. Beskeden var, at introduktionsydelsen modvirkede integrationen.

Starthjælpen – 2002

VKO genindførte den særligt lave ydelse – nu formuleret således, at den formelt set omfatter enhver, som ikke har opholdt sig her i landet i 7 af de seneste 8 år. En starthjælp udgjorde 45-65 procent af en kontanthjælp. Også i denne omgang viste erfaringer fra kommunerne, at det ikke kan lade sig gøre at leve et almindeligt liv på en ydelse, som er halvdelen af kontanthjælp. Meldingerne var dels, at boligudgifterne gjorde det umuligt at få pengene til at strække og dels, at flygtningefamilier ikke havde råd til at lade deres børn deltage i almindelige aktiviteter for børn og unge, som ellers kunne have styrket deres integration. Rockwool Fondens Forskningsenheds rapport fra 2009 konkluderer således:

*”Konklusionen er, at **der er udtalt sociale problemer blandt de berørte personer, hvis levevilkår præges af relativ og for nogles vedkommende absolut fattigdom.** Når skat og husleje er betalt, står modtagere af starthjælp, uanset deres familiemæssige situation, således tilbage med et beløb, som gør det helt umuligt at betale udgifterne i et dansk standardbudget, også selvom budgettet som i notatet tager udgangspunkt i priser i discountbutikker.”* (s. 35, vores fremhævelse)

Og videre:

*”Et par med et barn får ikke tilstrækkeligt med midler til at dække et standardbudget, men deres rådighedsbeløb på 8.583 kr. pr. måned er lige nok til at dække indkøb af mad og dagligvarer i de billigste butikker, **dog under forudsætning af at familien ikke bruger penge til fritid og transport.**”* (s. 36, vores fremhævelse)

Rapporten understregede kort sagt, at de reducerede ydelser skabte reel fattigdom blandt en stor del af de berørte flygtninge. Hertil kan man føje, at de lavere sociale ydelser ramte mennesker, der for manges vedkommende ikke blot slås med sprogvanskeligheder men også med følgevirkningerne efter at have oplevet krig, tortur og andre overgreb.

For en stor gruppe flygtninge betyder integrationsydelsen kort sagt det modsatte af integration – nemlig eksklusion – for dem selv såvel som deres børn. Amnesty International skal på den baggrund opfordre dig til at forkaste forslaget.

Med venlig hilsen

Sune Buch Segal
Kommunikations- og policychef

Amnesty International Danmark
Gammeltorv 8
1457 Kbh. K
Denmark

T: +45 28 10 88 66
E: sbsegal@amnesty.dk